

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség kéziratok vis- Előfizetések és hirdetések a
 száadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

Megszüntek a sztrájkok.

Budapesten újra dolgoznak a munkások.

Budapest, január 21. (Saját tudósítónktól.) Budapest székesfőváros és környékének munkásai pénteken, a kora reggeli órákban tömegesen be- szüntették a munkát. Péntek déiben röpcédulák hirdették a sztrájkot s a szociálista párt vezetéi igyekeztek szabályozni a mozgalom keretét s kifejezésre juttatni a sztrájk céljait. Minde- nekelőtt proklamációt intéztek a pék- munkásokhoz, a vízmű, villamos és gázgyári munkásokhoz, valamint az élelmiszer üzemek alkalmazottaihoz, melyben felszólítják őket, hogy a mun- kát ne hagyják abba.

E proklamációnak köszönhető, hogy a lakosság élelmezéssel, vízzel és vi- lágítással való ellátása terén nagyobb zavarok nem voltak. Később a vasúti műhelyek munkásai is csatlakoztak a sztrájkhoz, de a forgalmi személyzet tovább dolgozott.

A sztrájkoló munkások vasárnap a városligetben gyűlést rendeztek, ame- lyen több mint százezren vettek részt. Innen a munkások küldöttséget me- nesztettek *Wekerle* Sándor miniszter- elnökhöz, aki a küldöttséget délután fél három órákor fogadta.

Béke, választójog és közlekedés.

A miniszterelnökségi palotában megie- lent munkásküldöttség szónoka, *Garbai* Sán- dor *Wekerle* miniszterelnökkel rövid beszéd kíséretében ismertette a munkások követé- lését.

A három pontba foglalt követelés a következő:

1. A monarchia külügyi képviselete min- den idegen katonai beavatkozás nélkül ra- gaszkodjék az annexiómentes és a népek ön- rendelkezési jogán alapuló béke sürgős meg- kötéséhez.

2. A képviselőház halogatás nélkül tár- gyalja le a választójogi törvényt és ha a munkapárt ezt ellenezné, úgy új választást irjanak ki.

3. Követelik, hogy a kormány gondos- kodjék az életszükségleti cikkek igazságos és gyors felosztásáról.

Wekerle megnyugtató beszéde.

A munkások szónokának szavaira *Wekerle* Sándor miniszterelnök hosz-

szabb beszédben válaszolt. Legelőször is utalt arra, hogy a kormány ragasz- kodik *Czernin* külügyminiszter ismert nyilatkozatában lefektetett azon alap- elvekhez, amely szerint a monarchia nem akar hódítani, nem akar hadi kárpótlást, csak biztos alapokon álló baráti szomszédos békét, állandó és kölcsönös bizalom kiépítését.

Kijelenti a miniszterelnök, hogy *királyunknak is ez az óhaja, amit a magyar kormány a maga teljes erejével támogat.* *Czernin* külügymi- niszter hiszi, hogy a sürgős béke nem- csak Oroszországgal, hanem Ukrajná- val is létrejön. Kénytelen azonban arra figyelmeztetni, hogy olyan események, mint az ausztriai tömegsztrájk, komo- lyan veszélyeztetik a tárgyalásokat.

— Ha tehát — ugymond — a béke és a leszerelés olyan hive, mint *Czernin*, ezeket mondja, akkor önök- nek velünk együtt oda kell hatniok, hogy a normális viszonyok nyomban helyreálljanak.

Házfelosztás a választójogért.

Wekerle azután kijelentette, hogy a kormány változatlanul áll vállalt pro- grammja, a választójog megalkotása mellett.

— E kijelentésben — mondta a miniszterelnök — semmi ok sincs két- kedni. Mindent megelőzően le kell tár- gyalnunk a javaslatot és törvénybe ik- tatnunk. A bizottsági tárgyalást legkés- sőbb február első felében befejezzük. Ha a javaslat változatlanul nem nyeri el a többséget, úgy kénytelen lesz a kormány a választókhöz fordulni dön- tésért.

Mindezekben kételkedni alaptalan gyanúsítás és a kik velünk politikai közösségben élnek változatlanul kell, hogy ragaszkodjanak hozzánk.

A közlekedés ügyében kívánja a kormány, hogy a háboru okozta su- lyos viszonyok megjavitassanak és e feladatát a legerélyesebben viszi ke- resztül.

Mindezeket, — fejezi be a minisz- terelnök — nem azért jelenti ki a kormány, mert külső presszió szori-

taná rá, hanem hogy minden alaptalan feltevésnek véget vessen.

Felhívja a munkásokat, hogy térje- nek vissza a munkához.

A sztrájk véget ér.

A miniszterelnök beszéde a legjobb ha- tást keltette, *Garbai* Sándor megköszönte a megnyugtató választ s kijelentette, hogy kö- zölni fogja küldőikkel és reméli, hogy meg- kezdődik újra a zavatalan munka.

Végül még *Wekerle* miniszterelnök és *Vázsonyi* miniszter felvilágosításokat adtak a küldöttségnek és ezzel a fogadás vé- get ért.

Délután 4 órákor a munkásság már megkapta a választ s nyomban el is hatá- rozta, hogy folytatja a munkát. A sztrájk, mely minden incidens nélkül folyt le, ezzel véget is ért.

Bécsben.

A több napos bécsi sztrájk a kor- mány és munkásság megegyezésével szintén befejezést nyert, melyről 20-iki kelettel a következő hivatalos jelen- tést tették közre:

— Az este tanácskozás volt a kormány és a munkásság képviselői között. A mun- kásság követeléseire vonatkozóan a minisz- terelnök nyilatkozott a békéről, a közlelme- zési miniszter a közlelmezésről, a belügymi- niszter a községi reformról, a landwehr mi- niszter a hadiszolgálatról és az üzemek mi- litarizálásáról. A munkások bizalmi férfa! határozati javaslatot fogadtak el, amely az elhangzott kijelentéseket tudomásul veszi és a munka azonnali megkezdését javasolja.

A munkát mindenütt megkezdték.

Seidler miniszterelnök nyilatkozatában a következőket mondta:

— Ő felsége leghőbb vágya, hogy tisztességes békekötéssel mielőbb befe- jezzük a háborút. A kormány továbbra is azt vallja, hogy a leszerelésre és döntő bíróságra vonatkozó nemzetközi egyezmény lesz az, a mi megalapozza az általános békét. Lengyelországot önálló államnak tekintjük. A külügyi kormány hozzájárult, hogy Lengyelor- szág lakossága széles alapokon nyugvó népszavazással állapítsa meg állam- rendjét. A megszállt területeket nem üríthetjük ki katonai okokból. A függő kérdésekben igyekezzünk Oroszországgal megegyezésre jutni és reméljük, hogy Ukrajnával és Oroszországgal a béke mielőbb létrejön.

A vidéken.

A vidék nagyobb városai közül Pozsonyban Debreczenben és Kolozsváron is tömeges munkabeszüntetés volt. A munkásság mozgalmának példás rendjét e helyeken sem zavarta meg semmiféle incidens.

A hadügyminister rendelete a sztrájkolókról.

Bécsből jelentik: A hadügyminiszter által szombaton kiadott rendelet szerint azoknak az üzemeknek parancsnokai, amelyekben sztrájk volt, tartoznak kihirdetni, hogy abban az esetben, ha a munkások ma megkezdik a munkát, ellenük katonai eljárás nem fog megindulni.

Czernin az osztrák kormány ellen.

— Bukik a Seidler-kabinet. —

Bécsből jelentik: A bécsi munkászavarok teljessé teszik Seidler bukását. A kormány minden irányban tehetetlennek bizonyult, a közlekedés tekintetében pedig minden erejével a magyarság ellen dolgozott.

Czernin külügyminiszter a legnagyobb felháborodással nyilatkozott az osztrák kormány eljárásáról, mert a zavargások valósággal hátra támadták őt és nagyon megnehezítették helyzetét a breszt-litovszki béketárgyalásokon. A külügyminiszter táviratban fordult a Seidler-kabinet ellen, amelynek hatása csakhamar érvényesülni fog.

Hivatalos jelentés a béketárgyalásokról.

Teljes megegyezés az ukránokkal.

Budapest, január 21. Breszt-Litovszkából jelenti a Magyar Távirati Iroda január 19-én:

A központi hatalmak és Oroszország delegátusai 18-án újból tárgyalták a függőben lévő kérdéseket. Megegyezés jött létre a megszállott területekről kivándorolt lakosság visszatelepítése dolgában, ellenben a népszavazást illetően mindkét tárgyaló fél fenttartotta álláspontját. Ezután Trockij bejelentette, hogy belpolitikai okokból január 29-ig Pétervárott kell tartózkodnia. A központi hatalmak delegátusai kifejezték reményüket, hogy Trockij visszatérése után a megegyezés a még függőben levő kérdésekre nézve elérhető lesz.

Budapest, január 21. A M. T. I. jelenti Breszt-Litovszkából január 21-én: Ma délután és délután a központi hatalmak, Oroszország és Ukrajna delegációinak bizottságai különböző kereskedelmi és jogi kérdésekről tárgyaltak.

A német, magyar-osztrák és ukrán delegációk vasárnap a következő jelentést tették közzé:

A központi hatalmak és az ukrán népköztársaság delegációinak eddigi tanácskozásai arra az eredményre vezettek, hogy ala-

pos remény van arra nézve, hogy a megkötendő békeszerződés alapelveiben megegyezés jön létre. A lényeges alapvonalak megállapítása után a tárgyalások olyan ponthoz érkeztek, amely szükségessé teszi, hogy a delegációk érintkezésbe lépjenek az otthoni felelős körökkel. A meghatalmazottak egy része hazautazik, hogy a megállapodáshoz megnyerje a felelős körök hozzájárulását.

Valamennyi delegáció azt kívánja, hogy

a tárgyalásoknak ily módon szükségessé vált megszakítása minél rövidebb legyen, megígérték, hogy megbeszéléseik után nyomban visszatérnek Breszt-litovszkba.

Az ukrán megbízottak még ma este Kiebbe utaznak, hogy kormányuknak jelentést tegyenek. Ugyanez okból Kühlmann ma este Berlinbe utazik. Még bizonytalan, hogy gróf Czernin, aki még gyengélkedik, mikor lesz abban a helyzetben, hogy Bécsbe utazhassék.

A béketárgyalás kedvezően halad.

Tárgyalások az ukránokkal.

Budapest, január 21. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A breszt-litovszki tárgyalás kedvezően halad előre. Az ukrán megbízottakkal a tárgyalások kedvezően folynak és reményt nyújtanak arra, hogy a békeszerződés alapelveire nézve meg fognak egyezni, ami azért fontos, mert Ukrajna szomszédos monarchiáinkkal.

Általános sztrájk készül Angliában.

Munkások ultimátuma a kormányhoz. — Január vége előtt nagy eseményt várnak.

Budapest, január 21. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Anglia és Skócia vas- és fémipari szövetsége ultimátumot intézett a kormányhoz, melyben általános sztrájkkal fenyeget abban az esetben, ha a kormány még január hó vége előtt az általános békekonzferenciát egybe nem hívja.

Hága, január 21. Beavatott szociálista körök úgy tudják, hogy Angliában még január hónapban világraszóló nagy esemény történik.

Ujabb 19000 tonna.

Budapest, január 21. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolf-ügynökség jelenti: Az Anglia körüli vidéken tengeralattjáróink újabb ismét elsüllyesztettek 19000 regiszter tonna ürtartalmu hajóteret.

Lloyd George Németország békeajánlatáról, a hadicélokról, Elzász-Lotharingiáról és a leszerelésről

Budapest, január 21. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A szakmunkások delegátusainak konferenciáján több delegátus számos kérdést intézett Lloyd George-hoz, aki a kérdések kapcsán a következőket jelentette ki:

— A németek már többször álltak elő azzal, hogy az ő általuk megszabott áron velünk béketárgyalásokat kezdjenek. Ezt az árat azonban mi nem vagyunk hajlandók megfizetni. Abban a pillanatban, amidőn a németek hajlandóknak fognak mutatkozni a méltányos béke megkötésére, semmi sem fogja meggátolni a tárgyalások megkezdését.

— A munkás küldötteknek Stockholmban, vagy más semleges városban való találkozását csak úgy segítené elő az angol kormány, ha

Németország küldöttei valóban a népképviseleői lennének. A jelenlegi német kormány alatt azonban ez lehetetlen.

Az ántánt hadicéljainak megállapítására a legközelebbi párisi konferencián valószínűleg sorkerül. Ezen a konferencián az oroszoknak is részt kellene venni, Oroszországban azonban most a bizonytalanság és az anarchia uralkodik.

Elszász-Lotharingia 50 éven át nyit sebb volt Franciaországnak, emiatt nem élhetett békében és nyugodtan. Ezt a sebet most be kell gyógyítani.

Végül arra a kérdésre, hogy a háboru után Angliában továbbra is fennmarad a kötelező katonai szolgálat, Lloyd George azt válaszolta: reméli, hogy nem, mert hiszen azért is folyik a küzdelem, hogy a leszerelés az egész világon megtörténjen.

Kühlmann Berlinben.

Budapest, január 21. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés nagybizottsága a politikai vitát kedden fogja folytatni. Kühlmann államtitkár ma este érkezik Berlinbe, azt hiszik, hogy alkalmat fog keresni arra, hogy a pártvezéreket a breszt-litovszki tárgyalásokról tájékoztassa.

A fürdők környékét megtisztították a betörőktől.

Hét fogoly. A csendőrök munkában. Kelepcében a betörők. Az orgazdák.

Jelentettük már a rontói erdőben végbe ment tragikus kimenetelű rablófogást, amely kezdete volt a Váradszöllőstől Tasádfőig terjedő terület rész megtisztításának s az ott elszaporodott betörők összeszedésének.

Azóta a nyomozás teljes erővel folyt tovább s kiterjedt a környék összes falvaira. Nem kell mondanunk, hogy ennek máris nagy és jelentős az eredménye.

Ott kell kezdenünk a végzett munka megértése szempontjából, hogy már aratás táján, júliusban kezdődtek a betörések Hájón s mindjobban szaporodtak, úgy, hogy decemberben érték el tetőpontjukat. Ekkor már az összes közeli községek és a két fürdő szenvedtek a betörők garázdálkodásaitól. Hetenkint 5—6—8 betörés történt Hájón, Rontón, Betfián, Tasádfőn, Derécskén, Alkérén, Váradszöllősen s a két fürdőben. Nagyrészt élelmiszereket, italokat, bort, pálinkát, pezsgőt, de krumplit is loptak a hivatlan vendégek. Már októberben tudta a Félix-fürdői csendőrőrs, hogy kik a tettesek, ismerték vezérüket: *Lakatos Tódort*, meg is lepték egy ízben az erdőben, de a betörők előőrsöt tartottak s ezek idejekorán jelt adtak a bandának, mely elmenekült. Az ébresztőóra meg a fenyőfa ágán csüngött s rendesen járt. Vigyáztak, hogy el ne aludjanak. Miután nagy területen folyt a hajtság, a banda tagjai hasoncsuszva kibujtak a csendőrök között.

Rejtekhelyük a Somlyóhegy alatt, az alkéri erdőben volt, sűrű fenyvesek között. A fák úgy egymásba nőttek ott, hogy eső sosem esett be. Ezt a helyet kitisztították, galyakkal kireparálták, a földbe gödröt ástak s itt ütöttek tanyát. Nem lehetett őket észrevenni a legfigyelmesebb szemnek sem, dacára, hogy mellettük ment el a kutató. Őrseik is voltak, akik a csendőrök jöttét figyelték s így a csendőrök, bár látták őket, elfogni még sem tudták, rájuk löni pedig nem akartak. A csendőrök tehát cselhez folyamodtak.

Tudták azt, hogy ha valamely helyen keresték a bandát, ez onnan elugrott, de oda visszatért, mert azt hitték, hogy ugyanazon helyre egy nap kétszer nem mennek a csendőrök. Január 12-én éjjel a buvóhelyet felkutatták a csendőrök s onnan eltávoztak, de 13-án reggel 8 órakor már visszatértek ugyanoda. A banda, mint jól sejtették, a kelepcében volt. Rontó és Alkér határán egy kunyhóban, ahonnan mindjárt beugorhattak a sűrű erdőbe, mihelyt észrevették a közeli csendőröket. Ezért nehéz volt őket elcsipni. A csendőrök puskával körülkerítették a kunyhót, miután előbb megbeszélést, hogy ha másként nem megy s nem sikerül a betörőket élve elfogni agyonlövik őket, amihez meg volt a jogcímük a csendőröknek: a banda tagjai betörők és katonaszökevények voltak.

A kunyhóban ekkor hárman voltak s kiszaladtak, egyik jobbra, a másik balra, aztán összevissza. De akárhova futottak, mindenütt a villogó fegyvercső fogadta őket.

Kettő nem adta meg magát, egynek?

került kiugrani a gyűrűből. Lakatos Flóra volt ez, nem katona szökevény, csak 7 napja volt otthon, ezért nem lóttak rá a csendőrök. Lakatos Sándor bongót sebesülten fogták el, Lakatos Tódort agyonlőtték s mindjárt tovább nyomoztak.

Alkérén aznap elfogták Lakatos Sándor hüblét, Kovács Istvánt, akit már azelőtt mint betörőt ismertek s kézrekerítették az orgazdákat is. Összesen 7 fogoly van már a Félix-fürdői őrs fogházában s lassan mindtöbbben sétálnak be oda. A nyomozást Balogh István, a nyomozó tehetségéről széles körben ismert járásőrmester vezeti, a tasádfői és Félix-fürdői őrsök részvételével.

A vidék közbiztonságának hasznos szolgálatakat tettek Vargha István őrmester és Mészáros György alőrmester. Eddig 12 esetet jelentettek be a károsultak, nagyrészt korcsmárosok, továbbá a két fürdő. Alkérén 2 orgazda családot tartóztattak le. Találtak náluk lopott élelmiszereket, ruhákat, amelyeket olcsó pénzért adtak el a betörők. A Félix-fürdő gépházába is betörték s onnan fessítővasakat vittek el, amelyeknek segítségével a Szent-László fürdő pincéjéből 38 üveg pezsgőt s 10 üveg finom bakort vittek el, a Félix-fürdő pincéjében is tettek látogatást, de — mint mondták, — a bort otthagyták, nem kellett nekik, mikor pezsgójuk volt s azt szerették.

Arra a kérdésre, hogy rá voltak-e erre utalva, azt felelték, hogy gyorsan akartak pénzhez jutni. Tudták, hogy favágással többet kereshetnek, de ők jól akartak élni s ezért bandát alakítottak. Összeköttetésben állottak a fürdőbe kiránduló nagyváradai csavargókkal, akiknek adtak a lopott holmiktól. A ligeti tekergők, a velencei csavargók közt sok ismerősük volt s ezekkel rendes üzleti érintkezést folytattak.

A derék és nagy munkának további menetéről a nyomozás befejezése után számolunk be. Addig is szeretnők, ha magának a Félix-fürdőnek biztonsága érdekében a Félix-fürdői csendőrőrs telefonösszeköttetést nyerne Nagyváraddal, ami egy mellékállomás berendezésével könnyen elérhető lenne s a fürdő biztonságát növelné, mert az érintkezés most a csendőrőrsel nehézkes és körülményes.

* Angol és francia munkát vállalnak Színház-u. 4 sz. ajtó 2.

Szépségápolási műterem
Bémer-tér 3., emelet,
ahol minden szépséghiba szakszerűen kezeltek.
Piperecikkeit vidékre is utasítással küldöm.
STERNBERG HELEN
kozmetikusnő.

Ki lesz Csák Máté utóda?

Holnap lesz a ref. lelkészválasztás.

Hónapok óta folyó készülődés után holnap döntenek a református hívek abban a fontos kérdésben, ki legyen Olasziban lelkészük? A pályázók és még inkább a pártok elég nagy száma folytán ez a kérdés az összes nagyváradai reformátusokat állandóan izgalomban tartja. Mindenik párt igyekszik a maga jelöltjét diadalra vinni, általában igen nagy érdeklődés tapasztalható a választás iránt.

Mindenesetre kívánatos, hogy olyan lelkész költözzék be az olasz ref. lelkészlakba, a ki igazi lelkipásztor, pozitív hitű, jelszavak után nem kapkodó, elsősorban hívei lelki gondozásáért élő férfi; a ki hivatott vezére lesz híveinek abban a nagyjelentőségű társadalmi megújulásban, melynek alapja a mélyes vallásos meggyőződés és a hazaszeretet; a ki tehát távol áll az istentagadó, radikális-szabadkőműves irányzattól és a nemzetet felforgató nemzetköziségétől; a ki meg tudja érteni a mai kor szavát és meggyőződéssel, szeretettel fogja tovább munkálni a keresztény Magyarország összetartását, a mire Magyarország és első sorban Nagyvárad jövője érdekében is parancsoló szükség van.

A pályázó jelöltek betűrendben a következők:

Czeplédy Emánuel. Fiatal, képzett ember, Csák Máté mellett egy évig segédlelkész volt az alatt előzőkeny, megnyerő modorával, a hívek iránti szeretetével nagy népszerűsége tett szert. Igen jó, képzett szónok. Nagy pártja van.

Csernák Béla. Jelenleg Berettyóújfaluban lelkész, idősebb, tekintélyes és tapasztalt tagja a ref. lelkészi karnak, jeles adminisztrátor, mostani egyházközségét szép eredménnyel vezeti. Szintén jelentékeny pártja van.

Dankó Sándor. Jelenleg Ártádon lelkész, előbb egy ideig — pár évvel ezelőtt — Nagyváradon is volt segédlelkész. Szintén komoly, szorgalmas, értékes, megnyerő modoru tagja a ref. lelkészi karnak, a ki nek pártja különösen az utóbbi hetekben erősen gyarapodott.

Dr Gyenge János. Most Nagyzerénden lelkész, előbb Mezőtelegden volt állomáson s ez időből ismerős Nagyváradon is. Képzett ember, de egy ideig szabadkőműves volt; a páholyból egy év előtt kilépett. Jelöltségét főleg szabadkőművesek támogatják ilyen hangosan.

Dr Vágó Károly. Vidéki lelkész, egészen elentéktelen pártja van.

A választásban úgy az olasz, mint az újvárosi református hívek egyaránt részt vesznek. A szavazást két helyen ejtik meg.

Olasziban szavazó helyiség a ref. templom melletti iskola. Elnökök: K. Nagy Sándor ny. táblabíró, világi tanácsbíró és Kiss Antal berettyószentmártoni lelkész, egyházi tanácsbíró. Itt szavaznak a Körös jobb partján lakó választók.

Ujvárosban szavazó helyiség a Ref. Kör. Elnökök: dr Szegedy Lajos táblabíró világi tanácsbíró és Szigethy Elek biharkeresztesi lelkész, egyházi tanácsbíró. Itt szavaznak a Körös balpartján lakó választók.

A szavazás holnap, szerdán reggel fél 9-kor kezdődik.

Megválasztott lelkész az lesz, a ki az abszolút többséget elnyeri. Ha abszolút többséget egyik sem kap, akkor a legtöbb szavazatot nyert két jelölt közt nyomban új szavazást tartanak.

Mihályi Viktor érsek meghalt

Apsai Mihályi Viktor gyulafehérvári és fogarasi gör. kath. érsek Balázsfalván tegnap reggel 7 órakor meghalt. Vele a görög katolikus klérusnak nagytekintélyű tagja szállt sírba. Az agg főpap az utóbbi időben sokat betegeskedett, asztma és szívbaj gyötörték, halála tehát nem jött váratlanul, de általános gyászt okozott a görög katolikusok között, kik benne egyikét tisztelték leg-tiszteltebb főpapjaiknak.

Az elhunyt érsek 76 éves volt, 1841-ben május 19-én született Jódon, tekintélyes nemesi családból. Apja Máramarosvármegye főispánja volt. Iskoláit Máramaroszigeten kezdte, majd a gimnázium felső osztályait itt végezte Nagyváradon. 1855-ben a munkácsi egyházmegye papnövendéke lett, s püspöke Rómába küldte, ahol theologiai tanulmányait végezte s 1863-ban Rómában avatták fel a theologia és a bölcsészet doktorává s még abban az évben pappá szentelték. 1864-ben Szamosujvárott a theologiai főiskolában az egyházi és egyháztörténeti tanszéket nyerte el s tanulmányi felügyelő lett.

1869-ben Vancsa János balázsfalvi érsek titkára lett s érseke magával vitte Rómába az 1869-ben tartott vatikáni zsinatra. 1874 november 25-én lugosi püspök lett, 20 évi püspöki működés után Vancsa János halála után 1894 november 9-én gyulafehérvári és fogarasi érsekké lett balázsfalvi székhellyel. Az érsekválasztó szinodus 1893 április 16-án tartott választásán Mihályi Viktor kapta a legtöbb szavazatot. A szinodus ülésén Pávej Mihály akkori várad gör. kath. püspök és báró Jósika Samu belügyi államtitkár voltak a királyi biztosok. Az akkor megválasztott három érsekjelölt közül a király őt nevezte ki érsekké 1894 november 9-én.

Mihályi Viktor nagy közéleti tevékenységet fejtett ki. Családi tradícióhoz hiven sokat tett arra, hogy a magyarok és románok egyetértését munkálja. Lónyay Menyhért miniszterelnök megbízásából 1872-ben magyarra fordította a Vancsa érsek által Balázsfalvára összehívott nemzetiségi konferencia memorandumát.

Egyházi téren korszakalkotó működést fejtett ki. Sokat tett a plébániák fejlesztése körül s számtalan új plébániaépületet és új iskolát emeltetett. A katolikus autonomia körül azt az álláspontot képviselte, hogy a görög katolikusok külön autonómiát kapjanak s a királytól azt kérte, hogy érseki tartományát külön egyházi autonómiával ruházza fel.

A romániai invázió alkalmával Mihályi Viktor egész papságával Nagyváradra menekült. Itt volt egész káptalana és a theologiai főiskola is itt talált elhelyezést. A múlt évben mehetett újra vissza székhelyére s a theologiai főiskola csak szeptember 1-én költözött vissza Balázsfalvára.

A balázsfalvi érsekség visszaállítása nem

régi keletű. 1853-ban állították vissza s ugyanakkor állították fel a lugosi és szamosujvári gör. kath. püspökségeket, területeit a gyulafehérvári érsekségből szakították ki.

A balázsfalvi érsekség javadalma egyike a legjobb magyar egyházi javadalmaknak. Több mint 3000 hold prima földje van a Küküllő mentén, nagyrészt mezőgazdasági művelés alatt. Erdei könnyen megközelíthetők s azért nagy értékűek. A jövedelem a széküresedés alatt a papi özvegyek és árvák nyugdíjalapját gyarapítja.

Érdekes felemlíteni az érsekválasztás módját is, mely a régi katolikus egyházi jogi választáshoz sokban hasonlít, ugyanis az érseket a főegyházmegyei papjai választják. A régi balázsfalvi püspökséghez tartozó esperességek kiküldöttei a választók. Ez a joguk megvan azoknak az esperesi kerületeknek is, melyek most a lugosi és szamosujvári püspökséghez tartoznak. Minden esperesi kerület három taggal van képviselve a választógyűlésen. Ez a három tag a kerületi esperes, a kerületi jegyző és az esperességi kerület egy papja.

A lugosi egyházmegyéből 12 választó, a szamosujváriból 8 választó megy a választógyűlésre, melyen két királyi biztos elnököl és pedig egy az érseki tartományhoz tartozó püspökség püspöke és egy állami funkcionárius. A választógyűlés három kandidatust választ, kik közül a király nevezi ki az érseket.

A választógyűlés tagjai még a balázsfalvi káptalan minden tagja és a balázsfalvi theologiai főiskola és gimnázium tanári karából egy kiküldött.

Az elhunyt érsek temetése csütörtökön d. e. 10 órakor lesz. A temetést dr Radu Demeter nagyvárad gör. kath. püspök végzi, mint az érseki tartomány legidősebb suffragáneus püspöke dr Franc Valér lugosi és dr Hosszu Gyula szamosujvári püspökök segítségével.

Dr Radu Demeter püspök ma este utazik el a temetésre Balázsfalvára dr Radu Jakab prelátnak kanonok és dr Papp Gergely püspöki titkár kíséretében.

A 37. József ezred köszönete Nagyvárad város karácsonyi ajándékáért.

Az elmúlt Karácsony alkalmából Nagyvárad társadalma és törvényhatósága a harc-téren küzdő nagyvárad katonák részére karácsonyi ajándékot juttatott.

A város polgármestere küldte el a különböző ezredek parancsnokságához az ajándékot.

A 37. József ezred részére 500 koronát küldött a polgármester, amelyért az ezred nevében Krájcsovits alezredes a következő szép levélben mondott köszönetet:

Tek. Városi Tanács

Nagyvárad.

Midőn a karácsonyi szeretet adomány megváltásaként küldött 500 korona átvételét küzdő hőseink nevében elismerem, Nagyvárad város törvényhatóságának és közönségének meleg köszönetemet fejezem ki.

Illendőség az ajándékot megköszönni, de midőn ezt most teszem, nem a pusztá illem az, mely tollamat vezeti. Az a körülmény, hogy épp Nagyvárad városa volt az, mely

hőseinkről — nem is először — áldozatkészségével és szeretetével ismételtlen megemlékezett, oly jóleső érzéssel tölt el, hogy ezt lehetetlen elhallgatnom.

Nagyvárad a mi szűkebb hazánk, a mi igazi otthonunk, kedvesemlékeztű békebeli működésünk, bánatunk s örömünk egykori színhelye.

A háboru gyilkos szele immár negyedik éve elsodort bennünket onnan, mindnyájunk vágya, hogy ezt az otthonunkat viszontláthassuk még erősebb, mint akkor volt, amikor fájdalmas válás után onnan elszakadtunk. Ezért esik oly jól, mikor látjuk, hogy a mi Nagyváradunk adja tanujelét annak, hogy oly hosszú idő után sem feledkezett meg rólunk.

Kérem Nagyvárad város tekintetes Tanácsát, fogadja áldozatkészségéért meleg szeretetűnk s hűséges ragaszkodásunk kifejezése kapcsán az összes 37-esek hálás köszönetét és tolmácsolja a tek. Törvényhatósági bizottságnak, s a város közönségének.

Belgrád, 1918. jan. 6

Kiváló tisztelettel

Krajcsovics,
alezredes.

A Kath. Növédő Egyesület teadélutánja.

Tegnap nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében folyt le a Kath. Növédő Egyesület teadélutánja, melyen az Egyesület kedves jelölvasó vendége Kirchner Irma urleány volt.

A közönség a legnagyobb érdeklődéssel fogadta a bájos előadónőt.

Első fellépése volt a budapesti vendégnek, akinek az első fellépése mindjárt az az első sikert is jelentette. A közönség zájosan megtapsolta és elhalmozta gratulációival.

A teadélután fényéhez és sikeréhez nagyban hozzájárult özv. Óváry Sánorné, a Kath. Növédő Egyesület diszelnöke, aki a teadélutánon a háziasszonyi tisztet töltötte be lekötözö szeretetreméltósággal.

A következő vendégek voltak jelen:

Lábán Lajosné, özv. Bangha Aurélné, Pallay Lajosné, özv. Olasz Ákosné, özv. dr Személy Kálmánné, özv. Grunwald Henrikné, dr Molnár Imréné, dr Márkus Lászlóné, Melluch Lajosné, Sándor Albertné, Várszeghy Lajosné, Persz Ferencné, Kazinczy Gézáne, Balázsházy Margit, Schiller Ferencné, Vass Jánosné, Farkas Etelka, Nickl Mariska, Kiss Valy, Horváth Irén, Stachó Pálné, Altnöder Margit, Harmathy Károlyné, dr Krüger Aladárné, Polgár Mariska, Olasz Elemérné, Kiss Ernóné, dr Imrik Péterné, Muresán Valérné, Nagy Adélka, Nagy Erzsike, Kiss Növérék, Miskovszky Izabella, Horváth Árpádné, Kazinczy Mariska, Bartha Lászlóné, Benda Gyuláné, Szabados Pálné, Marian Emilné, Farkas Zsuzsanna, Cziffra Kálmánné, Dajkovics Jánosné, Kruszlita Erzsike, özv. Nadányi Károlyné, Kovács Gizzi, Schwarcz Gézáne, Óváry Klára, Kirchner Sándorné és leányai, Perjéssy nővérek, Fenyvesy Károlyné, Tanyi Zsigmondné, Nagy Sándorné, Perjéssy Juci, Márkuss Rózi, dr Lábán Lajos, dr Balás Elemér, dr Balás Margit, dr Gyöngyössi Istvánné, Sztaniszlavszky Adolfné, Petróczy Aliz, Petróczy Istvánné, Szontagh Gusztávné, Martin Matild, Szilágyi Dózsa, Kozáry Gyula.

Felülfizettek: özv. Gyurkovics Kornélné 50, dr Lábán Lajos és neje 20, Kirchner Sándorné 10, Kapustyák Rezsóné 10, özv. dr Bangha Aurélné 10, özv. Grunwald Henrikné 2, Molnár Imréné 2, N. N. 3, Schiller Ferencné 2, Harmathy Károlyné 10, Imrik Péterné 10, Horváth Árpádné 2 koronát. Az összes bevétel 257 K a Kath. Növédő Egyesület anya- és csecsemővédelmi céljaira.

Gróf Károlyi Mihály válasza gróf Károlyi Imrének.

Budapest, január 21. (Saját tudósítónktól.) Gróf Károlyi Imre nyílt levelére, amelyet „Az Újság”-ban adott közre, ma a „Politikai Híradó” című könyvmotós újságban válaszolt gróf Károlyi Mihály.

Visszautasítja a támadás durva hangját, amelyért szeretne megfelelő elégtételt venni, azonban mint szolgálaton kívüli tiszt, azt nem teheti, azonban bejelentette az ügyét az ezredparancsnokságnak.

Gróf Károlyi Imre támadását természetesen találja, Károlyi Imre egész életét latifundiummal szövetkezett bankérdékek szolgálatába helyezte, nemcsak tehát, hogy őt, aki a latifundiumok eltörlésére irányuló mozgalmak vezetője, megtámadja. Ő azonban továbbra is a demokratikus eszmék megvalósítására szenteli életét. A durva hang ennek dacára meglepi őt, s azért az illetékes bíróságnál vesz magának elégtételt. A magyar demokráciát s annak nagy harcosait, Kossuthot, Széchenyit meg a többieket is érték annak idején durva támadások — mondja Károlyi Mihály — és ezeknek emléke örökké élni fog, de hol vannak az akkori kor Károlyi Imréi.

Ezenkívül nyílt levelet intézett Károlyi Mihály Az Est főszerkesztőjéhez is, amelyben szintén válaszol a támadásra.

Tudja, hogy a népjogok ügyével nem rokonszenvezhetik oly férfiu, aki intenzíve szerepelt egy oly bank vezetésében, amelynek sószerződéseiből tömték meg Tisza választójogi kasszáját és évekig zsebre vágta az államnak bíróságilag megállapított megkárosításából származó üzleték tantiemjét.

A 48-as párt elhatározta, hogy nyílt levelben fogja kifejezni Károlyi Mihály iránti nagyrabecsülését; azonkívül tisztelgett nála a választójogi blokk és a feministák küldöttsége. A Károlyi-család nevében a szénior: Károlyi László biztosította őt bizalmukról.

Hadbavonuló diákok bucsuünnepélye.

A gimnázium VII. és VIII. osztályu hadbavonuló tanulói vasárnap délután tartották meg a Kath. Kör nagytermében nagyszerű bucsuünnepélyüket. A termet zsúfolásig megtöltötte az igen előkelő közönség, mindenkiben kellemes benyomást keltett az ügyesen megrendezett pompás ünnepély.

Már mindjárt a Papházy József prologia nagy hatást ért el stilszerű hangulatával.

Kellemes hangulatot váltott ki a következő szám, Schubert bájos „Marche Militaire”-je, amelynek szépségét az interpretálók finom összjátéka teljesen érvényre juttatta. Hegedűn játszottak: Huszár Ákos, Muresán László, Zádor Gyula, Schönfeld Miklós, a zongora kíséretet Weinstock György szolgáltatta.

Huszár Ákos a „Karthagói harangok”-at szavalta el benső átérzéssel.

Schönberger Emma, aki szintén a gimnázium diákja, Weinstock György precíz zongorakiséretével két műdalt énekelt. Hangja csiszolt és kellemes, ügyesen bánik vele. Tapsot és virágot kapott.

A következő szám bucsubeszéd volt. Benedek Ferenc tartott kerekded, megleghangu bucsuzót a katonadiákok nevében.

Nagy sikere volt a diákdaloknak, amelyeket a gimnázium férfikara énekelt. Resch Mihály székesegyházi karnagy bravuros, művészi zongorakisérete mellett.

A műsor clouja és utolsó száma, a jeles poéta, Sik Sándor kiváló háborus háttérli diákrámája, az „Ébredés” volt. A főszerepekben ügyesek és frappánsak voltak Szabó Géza és Schuk István, epizód szerepekben pedig Salamon László, Bihari Sándor, Somogyi Gyula, Adorján Péter, továbbá Lónyai László, Asztalos Károly, Benedek Ferenc, Haris Károly, Szabó Lajos, Horváth Emil, Farkas József, Kövesi Antal, Grün Ödön, Lukács Béla, Huszár Ákos, Nagy János, Muresán László, Sebes István, Antalóczy Sándor és Szántó Imre jeleskedtek.

A konferenszier szerepében igen ötletes volt Papházy József, aki méltán megérdemelte a tapsokat, melyeket kapott.

Vő és anyós.

Tizennyolc évvel ezelőtt vette feleségül Bányai István kovács Molnár Mihályné mosónő leányát, aki hazulról egy szoba butort vitt az új otthonba, ahova az anyós is beköltözött Székelyhidról. Ettől kezdve, mint a férj tegnap a törvényszéken beszélt, pokollá vált az élete, az anyós folyton fenyegette a vejét, kutyába se nézte.

A butorokat elárverelték eközben s az anyós megvette, de 10 korona haszonbérért veje használatába engedte. „A saját magamét megvettem az adósságtól”, mondta az anyós. De mikor aztán a vő türhetetlennek találta, kikergette az anyóst a házból, utána a feleségét a gyerekekkel.

Ezek elvitték a butor egy részét, a másik része a padlásra került. A vő aztán katonára lett, erre az anyós elkérte a lakás kulcsait attól, akinek a veje átadta s a butor maradvékot elvitte.

Lopás miatt jelentette fel a vő az anyóst, akit tegnap vont felelősségre Gyenge Béla tanácselnök vezetésével ítélkező tanács, amelynek tagjai voltak Jaczkovits Gyula és Persz Ferenc bírák, jegyzője: Ifj. Számbovovszky Rezső dr. ügyész: Farkas István.

Molnár Mihályné állítja, hogy a butor, amit elvitt, az övé volt.

Bányai István vallja, hogy az anyósa tudta, hogy nem szabad elvinni a butorokat.

Elnök: Anyósa önnek a vádlott?

— Nem.

— De nincsenek még elválva a feleségtől, még mindig az anyósa önnek a vádlott.

— Elég baj az.

Az ügyész a vádat elejtette, mire panaszos átvette. A bíróság felmentette az anyóst a vád alól, mert a tulajdon kérdése vitás. A vő fellebbezett.

* Házaktól istálló-trágyát saját igánkkal elhordatjuk. Értesítést kérünk: Vizvezeték-utca 52/b, telefon 1099.

Ruhák, férfiöltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyöny, kézimunka, kelengyeneműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben

HALTENBERGER VILMOS
kelfestő, vegytisztító és gőzmosógárában, Nagyvárad.

Gyár telefonszám 34. Felvételi üzlet 14-69.

HÍREK

* Gróf Széchenyi Miklós püspök itthon. Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyés püspök vasárnap hazaérkezett Nagyváradra.

* A főispán Budapestre. Ember Géza főispán Budapestre utazott. A főispán a fővárosban az egyes miniszteriumokban levő városi ügyekben jár el.

* A Városok Kongresszusa intéző bizottságának ülése. A közéletmezés ügyében tegnap hétfőre Bárczy István fővárosi polgármester gyűlésre hívta össze a Városok Kongresszusának intéző-bizottságát, azonban a közbejött viszonyok miatt a gyűlés elmaradt. Bárczy István az ülés elhalasztásáról értesítette Lukács Ödön főjegyzőt, aki a bizottság előadója, aki ilyen körülmények között nem utazott a fővárosba. A bizottság ülése azonban e hét végén meg lesz tartva s arra Lukács Ödön főjegyző polgármesterhelyettes valószínűleg csütörtökön utazik Budapestre.

* A Kath. Kör vetítő előadása. Bozóky Gyula vezérkari őrnagy tart előadást a Kath. Kör mai vetítő estéjén. Az olasz harcater hősi harcait fogja ismertetni a kiváló előadó nála megszokott világos precíz előadással és mindig érdekfeszítő modorban. Az olasz harcateren felvett mozgó képeket a hadügyminiszterium küldte a Kath. Körnek. Az előadás d. u. 5 órakor kezdődik.

* A Koldusápoló közgyűlése. A Szent László koldusápoló és fiúmenedékház egyesület csütörtökön délután fél 6-kor tartja évi közgyűlését. Ezt megelőzőleg választmányi ülés lesz.

* Az Urleányok Kongregációja farsangi estélye. Az Urleányok Mária Kongregációja pompás műsorral farsangi estélyt rendez február elején. Tóth Elek színművész válogatta össze a műkedvelő előadás műsorát s már nagyban folynak az előkészületek, a próbák, amelyek biztosítják, hogy az estély egyike lesz az idei farsangi legsikerültebb estélyeinek. A részletes műsort legközelebb hozzuk.

* Pályázat a városi árvaszéknél rendszeresített ünnöki állásokra. A városi árvaszéknél Nagyvárad város törvényhatósága által rendszeresített két ünnöki állást február 14-én tölti be választás után a törvényhatóság. A polgármester most bocsátotta ki a pályázati hirdményt, amely a következő:

Pályázati hirdmény. Nagyvárad város árvaszékehez újonnan szervezett két ünnöki állásra és az ezek betöltése révén esetleg megüresedő állásokra, melyeket Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a f. évi február hó 14-ikén tartandó rendes havi közgyűlésében fog választás után betölteni, pályázatot hirdet. Az árvaszéki ünnöki állás a fizetési szabályrendelet VIII. fizetési osztályának 3. fokozatában fejezett évi (3600) háromezerhatszáz korona kezdő fizetés és évi (1040) ezernyven korona lakbérjavadalmazással van egybekötve. A törvényben előírt képesítést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvények Ember Géza főispán ur Oméltóságához, mint a kijelölt választmányi elnökéhez címezve, a f. évi február hó 9-én délután 5 óráig a polgármesteri hivatalba nyújtandók be. Nagyvárad, 1918. évi január hó 18. Rimler Károly s. k. polgármester.

* **Főuri esküvő.** A budai koronázó főtemplomban é. hó 19-én tartotta esküvőjét gróf Kinsky Ulrich Széchényi Katalin grófnővel. Az esküvőn az arisztokrácia számos kimagasló családja volt képviselve; jelenvoltak az Auersperg, Rohan, Erbach és Esterházy herceg, valamint a Széchényi, Kinsky, Apponyi, Ambrózy, Hadik és Karácsonyi grófi családok tagjai. A grófi párt gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. megyés püspök eskette össze, aki az esküvő után csendes misét mondott. Násznagy gróf Széchényi Viktor volt.

* **A pénzügyigazgatóság gyásza.** A nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság tisztikarának gyásza van; Nagy Ignác nyug. pénzügyi főtanácsos, élete 73. évében vasárnap elhunyt. Kiváló, buzgó tisztviselője volt hosszú ideig a pénzügynek, míg szervezete súlyos betegség támadta meg s nyugalomba vonult. A nyugalom sem hozta számára betegségének javulását. A haláleset alkalmából a kir. pénzügyigazgatóság épületére kitűzték a gyászlobogót. Temetése ma, kedden, január 22-én délelőtt háromnegyed 9 órakor lesz a biharmegyei közpórház halottas házából.

* **A budapesti hírlapok** úgy az esti, mint a reggeli lapok a rendes időben ismét megjelentek.

* **Temetések.** Vasárnap nagy részvét mellett helyezték végső nyugalomra az élete legszebb idejében, alig 27 éves korában elhunyt Bányay László betűszedő halóporait. A temetésen a család, rokonsága és ismerősei nagy számmal, szaktársai pedig testületileg vettek részt. A koporsó felett Sulyok István ev. ref. esperes megható gyászbeszédet és imát mondott. A nyomdász szaktársak nevében Schlinger Márton tartott szép beszédet, amelyben bucsút mondott korán elhunyt társuknak és jóbarátjuknak. A diszes ércokpórsót szebbnél-szebb koszorúk borították. Az elhunytat a Rulikovszky-uti református temetőben édesatyja hamvai mellé helyezték végső nyugalomra. — A nagyvárad kir. nyomdász-testület másik halottját: Román Sándor betűszedőt tegnap, hétfőn szintén nagy részvéttel temették; a testület tagjai teljes számban jelentek meg. A temetést Gönczy J. váradolvaszi ref. segédlelkész végezte s megható imát mondott a koporsó felett. A nyomdász szaktársak nevében Schlinger Márton vett bucsút az elhunyttól. A holttemeteket az olasz temetőben helyezték végső nyugalomra. — Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután Vukovich Győző m. kir. posta- és táv. tiszt, tart. hadnagy temetése. A gyászháznál megjelentek az elhunyt tisztársai Siket Traján főigazgatóval élén, ottan voltak a katonai tisztikar, kivonult a diszszázad és a katonai zenekar. A temetési szertartást Imrik S. Zoltán tb. kanonok végezte segédlettel, mely után a szebbnél-szebb koszorúkkal borított diszes ércokpórsót feltették a négyes fogatu üvegdiszhintóra és a nagyszámu résztvevő közönség kísérete mellett megindult az impozáns gyászmenet a Rulikovszky-temetőbe, a hol örök nyugalomra helyezték az elhunytat. — A két utóbbi diszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyvárad kir. temetkezési vállalatja rendezte nagy figyelemmel és pontossággal.

* **Gombay János halála.** A régi Nagyvárad társadalmának egyik köztisztviselője állott tagja: gombai Gombay János nyugalmazott községi tanító, volt főgimnáziumi tornatanár, 77 éves korában vasárnap elhunyt. Gombay János negyven évnél hosszabb ideig szolgált a tanügyet. Halálát három fia és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése holnap, szerdán, január 23-án délután 2 órakor megy végbe a Szigligeti-utca 13. sz. háztól.

* **A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetségének közgyűlése** volt vasárnap Budapesten, amikor a szövetség működését új alapokra fektették. Változás állott be a szövetség vezetőségében is, amennyiben dr. Légrády Ottó elnöki tisztről lemondott, helyébe dr. Ágai Bélát, a budapesti napilapok szindikátusának elnökét választották meg. Ezután az elnök üdvözölte Sas Edét abból az alkalomból, hogy írói és ujságírói pályája harmincéves jubileumához ért. Indítványozza, hogy a közgyűlés örömeinek és elismerésének jegyzőkönyvi kifejezést adjon; a jubiláló kollegát üdvözölje és az ünnepen küldöttséggel képviseltesse magát. Ezután áttértek a napirendre. Vajda Ernő igazgató jelentést tett a szövetség működéséről, amivel kapcsolatban az elnök előterjesztésére elhatározták, hogy a jövőben a szövetség az ujságkiadás közös, egyetemes érdekeit fogja képviselni s kebelében különböző szakosztályok fognak működni; így például a Vidéki Napilapok szindikátusa a vidéki sajtó ügyeit veszi kezébe. Végül megválasztották alelnökké Sas Edét és Klein Samut. A választmány tagjai sorába pedig Nagyváradról Fehér Dezsőt.

* **Buhl Dóri halála.** Egy fiatal, mindig derült és szenvedő lélek költözött el tegnap reggel 4 órakor. Általános szeretet vette körül úgy a kongregációban, mint a leányklubban. Szabályos és kedves arcvonásai egy harmonikus, csendesen szenvedő lélek szép világát hirdették. Amily kicsiny volt testileg, oly nagy volt lelkileg és, bár betegsége miatt meghajolva, botra támaszkodva járt, de lelke magasba törő és rendületlen volt. A kongregáció második, a Szociális Missziótársulat Leányklubja a harmadik halottját gyászolja benne. Temetése szerdán lesz. A Leányklub elnöksége kéri a klub tagjait, hogy szerdán reggel 8 órakor gyülekezzenek az olasz plébániatemplom előtt, ahonnan a gyászházhoz testületileg vonulnak. Ugyanott egyegyed 9 órakor gyülekeznek az Urleányok Kongregációjának tagjai is, akik szintén testületileg vesznek részt a temetésen. A családi gyászjelentés a következő:

Buhl Emil és neje született cerninai Simonits Ferike mint szülők s Kornélia, Ferike és Aranka mint testvérek a maguk és az alulírott rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy forrón szeretett felejthetetlen jó leányuk, testvérük, unokahugok és unokatestvérük, Buhl Dórka Mária kongreganista s a Szociális Missziótársulat Leányklubjának tagja folyó évi január hó 21-én hajnali 4 órakor hosszas súlyos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után csendesen elhunyt. Megboldogul drága halottunk földi maradványai folyó hó 23-án délelőtt háromnegyed 9 órakor fognak a Petőfi-utca 20-ik számú gyászháznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az olasz plébánia templomban megtartandó gyászszentmise után az olasz

temetőben levő családi sírhelyen végső nyugalomra tételni. Nagyvárad, 1918. január 21-én. Nyugodjék békében a csöndes hant alatt!

* **Adomány a vak katonáknak.** Nagy Jolán 20 koronát, Mester Mihályné 20 koronát adományozott a vak katonák javára szerkesztőségünk útján Wass Antal elhunyt alkalmából! koszorúmegváltás címen. Eddigi gyűjtésünk ezzel 513 K 42 fillérre emelkedett. Décsy Margit ugyane célra egy diszes Mária-éremet adományozott.

* **A pokol utja.** A Hadsereg katonai lap közli: A Pasian di Prato, Campoformidia, Basaghamenta, Zempicchia, Codropivi országutát, mely a II. olasz hadseregnek fő visszavonulási útját képezte az olaszok a „pokol útjának” és „a 90,000-rek országútjának” keresztelték el emlékeztül azaz, hogy ezen az uton és az út mellett maradt vissza az az óriási zsákmány, melyet hivatalos jelentéseink „át nem tekinthetőnek” nyilvánítottak.

* **A szegények ingyen fája.** Felhívannak mindazok a Nagyvárad-Ujvároson és Külvároson lakó szegények, akik a rendőrkapitányi hivatalnál tűzifa-segélyre felvették, s tűzifájukat saját maguk a Nagypiac-téren levő lerakó helytől hazavitetni tudják, miszerint tűzifa szelvényeikért a városházán első em. 26. sz. a. folyó évi január hó 22-étől kezdve d. e. 9-től 12-ig jelentkezzenek. Nagyvárad, 1918. évi január hó 21. Gazd. ügyosztály.

Színház.

Heti műsor:

Kedd: Vandergold kisasszony.
Szerda: Vandergold kisasszony.
Csütörtök: Stambul rózsája.
Péntek: Márványmenyasszony.
Szombat délután: Gólem.
Szombat este: Timár Liza.
Vasárnap délután: Névtelen asszony.
Vasárnap este: Mágna Miska.

Vandergold kisasszony.

A közepszerűségnek korszaka derült fel a színpadon. Klasszikus értékű alkotás alig bukkan fel, elsőrangú — bár nem klasszikus — dolog is alig, a közepes tehetségek és féltehetségek szorgalmas napszámos munkája adja meg a színpadnak a mindennapi táplálékot. A mit adnak, az egy estére elég jó; mulatunk, aztán elfeledjük.

Hja, háboru van. Ostromolnak minket. A nemzetek el vannak zárva egymástól, a különböző kultúrák, nemzetek egymásra hadása nem érvényesül az irodalomban, az elsőrangú alkotásokat nem cserélhetik ki egymás közt a nemzetek, ellepik a színpadi irodalom berkeit a közepes tehetségek, sőt néha egy-egy abszolút értéktelenségnek sikerül soványkórú gyanánt kimagaslania. Ilyen volt — bár talán nem egészen helyén való egy operettől való megemlékezéssel kapcsolatban felhozni — Bródi Sándor Szeretője, mely minden csapni való silánysága dacára, bár a közép művésznél is sokkal rosszabb, jó reklám mellett száz előadást ért meg Budapesten egyhuzamban. No akkor a legalább valamire való darabok is sikerhez juthatnak.

Hozzájut a Vandergold kisasszony is, a mely pedig iskolai példája lehet az ártalmatlan és jelentéktelen közepszerűségnek. Meséje sablonos szerelmi história, melybe új motívum gyanánt a szerzők (Harsányi Zsolt és Hevesi Sándor) egy felsült spiritisztát ál-

litanak be Zenéje (szerző: Rényi Aladár) elég jó, dallamos, a motívumok nem újak, de a közönség azt sem meri azért mondani, hogy valahol hallotta volna. Az egész operett becsületes mestéri munka, amelyért a szerzők megérdemlik a tantiémet. A babér — az már csak a kiváló alkotások szerzőit illeti.

Az előadás pompásan perdült: Erdélyi Miklós kitűnő rendezői keze érzett meg rajta, Vig Mancsi elemében volt: táncos és énekes szerepet kapott ismét, melyben meglepő szépen kibontakozott szubrett tehetsége tökéletesen érvényesült, Partnere, Tompa Béla elegáns játéka, kitűnő humora, könnyed tánca remekül érvényesült. Békefi éneke és játéka, Kálmán Mancsi tánca, Szigeti és Madas kitűnő maszkja és komikuma sokban hozzájárultak az előadás sikeréhez.

Az ének- és zenekar, a díszletek és öltözékek egyaránt elismerést érdemelnek.

A Vandergold kisasszony tegnap este is zsufolt házat vonzott, amelynek közönsége a leglelkesebb tapsokkal honorálta a kedves zenéjű, mulatságos librettóju operette minden tetszetős zeneszámát és azokat a mozgalmat, nehéz, finom és artisztikus táncokat, amelyeket Alföldy László, a színház fáradhatlan buzgalma jeles táncmestere tanított be. A Vandergold kisasszony még ma és szerdán este tölti be a műsort, amelynek sokáig szívesen látott darabja lesz.

A Stambul rózsája. A kik nagyobb figyelemmel kísérik a színház műsorát, bizonyára megállapították már, hogy a bemutatott óta még nem volt heti repertoír, amelyen a Stambul rózsája nem szerepelt volna. Ennek az a magyarázata, hogy ez a pompás operette a maga szép motívumai, fülbemászó zenéjével még állandóan vonzza a közönséget, amely a Stambul rózsája számára állandóan zsufolt házat biztosít. Így garantálva van már csütörtöki ház is, amikor a Stambul rózsája a Vandergold kisasszonyt váltja le a műsorban.

Márványmenyasszony. A közönség által oly ritkán tapasztalt érdeklődéssel fogadott Márványmenyasszony legközelebb pénteken este kerül színre.

A Gólem és a Névtelen asszony. A színház könyvtárának két legérdekesebb darabját tűzte ki az igazgatóság e hét két délutáni előadásra. Így szombaton délután a Gólem, ez a nagyszerű operette kerül színre, vasárnap délután pedig a Névtelen asszony című szenzációs hatású dráma.

Timár Liza. Hevessy Mariska, a színtársulat kiváló drámai művésznője, aki a nagyváradi színpadon is már több jelentékeny sikert aratott, e hét szombatián ismét gazdagítani fogja a maga népszerűségét. Hevessy Mariska ezen az estén egyik legkitűnőbb szerepét, Bródy Sándor Timár Lizának címszerepét játssza.

Hadapród- és felsőipariskolába
való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat
magánvizsgálatra
felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

Értesitem a t. hölgy- közönséget,

hogy kozmetikai műtermembe bevezettem a **hölygfodrászatot, Pölöskey** a jóhírű hölygfodrász szakszerű vezetésével. Minden hajmunkát, parókát a **legmodernebb kivitelben** készítek. **Hajfestés minden színben. Ondoláció 2-50 K. Hajmosás 4 korona.** Arcápolás, manikűr, hajszálszedés villannyal utánnövés nélkül. Arcüdítés vizitenként 5 kor. Deák Ferenc-u. 7. I. em.

HIRSCHFELD VILMA.

Nyilttér.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a helybeli „Stefánia” múalmot megvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően modern gépekkel szereltem fel.

Malmom az egyedüli vámörölő malom városunkban, villamos hajtóerővel van berendezve és folytonos üzemben tartva. Az öröltetők kívánságait a lehetőség szerint — a kormányrendelet betartásával — a legszigorubb pontossággal teljesítem.

A midőn még kérem az irányomban 25 éven át az „Emilia” gőzmalomban tanusított bizalmat, új vállalkozásomra is kiterjeszteni, vagyok

Telefon: 952.

kiváló tisztelettel

Vas Áron.

155—1918.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megürült monospetri-i községjegyzői állásra pályázatot nyitok. Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy előírt képességüket igazoló okmányaikkal felerősített pályázati kérvényüket hozzám folyó évi január hó 30-ig adják be.

Ezen állás javadalma:

- 2000 kor. törzsfizetés,
- 60 kor. kézbesítési átalány.
- 60 kor. irodaszer átalány
- 120 kor. irodafűtési átalány,
- 10 kor. irodavilágítási átalány.
- 50 kor. irodakarítás,
- természetbeni lakás, kerttel.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Margitta, 1918. jan. 17.

Dr. Halász Elemér
főszolgabíró.

Legújabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál

lehet beszerezni.

Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)

Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, sídóval	8
Majolika gyümölcs állvány	8
Majolika tálca fogóval	8
Majolika cukortartó díszes	8
Majolika gyümölcs készlet	8
Vize készlet eszszőlő üveggel	8
Boros	8
Likör	8
Söröskészlet színes aranyozással	8
Boroskészlet színes	8
Vizeskészlet színes	8
Liköröskészlet színes	8
Befőtteskészlet kristály fedő	8
Gyűjtemény készlet kristály üveggel	8
Majolika tal. aranyozás	5
Majolika vizeskészlet színes	5
K. nyér k. sár színes üveggel	5
China ezüst cukortartó	5
China ezüst gyümölcs állvány	5
Majolika virágváza színes	5
Majolika virágfazék	5
Majolika dísz figura	5
Porcellán főzőlábos	5
Porcellán főzőfazék	5
Teáskészlet színes aranyozással	40
Kávékészlet színes aranyozással	40
Fekete készlet színes aranyozással	30
Ebédőkészlet felszerelve sz. aranyozással	120
Hidegfelvágotás készlet sz. aranyozással	20
Maszkészlet színes fin. díszítéssel	30
Pali tükör színes aranyozott kerettel	25
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25
Flüggő	35
Teás pohár China ezüst foglaltban	8
Teás csésze szin. finom aranyozással	8
Kávé	8
Köpcésze	8
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8

Nipper, Figural, színes aranyozással, színes, Mária színes, Színes, tálca, díszes, Készlet, díszes, díszes, díszes, Készlet, díszes.

Eladás nagyban és kicsiben!!

Korona Festivalek

üveg, porcellán, lámpa, tálca, üveg és díszes aranyozással.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13 sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő:
Dr. KRÜGER ALADÁR.

Felelős szerkesztő:
Dr. PAPP KÁROLY.

UJSÁGKI HORDÓNOK

FELVÉTELEK

a „TISZÁNTÚL“
KIADÓHIVATALÁBAN.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztításo-
kat és átalakításokat
elvégeztünk. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítettnek.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

1918. január 1-én kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Belépési felhívás a Népszövetségi Hitelszövetkezethez VI-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1918. január
1-én a VI-ik új évtársulatát nyitotta meg.

Az előbbi üzletek, — dacára a nehéz meg-
élhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folynak.

Belépni szándékozók üzletrészeket jgyezhetnek
még most is a hivatalos órák alatt a szövet-
kezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy
üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki ki
annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj
üzletrészenként 20 fillér, 3 év múlva az évtársulat
feleszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a
reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg 4/5 részéig a szö-
vetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely
3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, érték
papírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a
tagok között osztatik fel, s kiki heti betéje arányá-
ban részesedik.

Az eddigi évtársulatoknál a nyereségrészesedés
jóval magasabb volt, mint bármely takarékszövetkezetnél.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat leg-
magasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a
szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, hogy
felvétel végett szövetkezetünk helyiségében, vagy a
csoportvezetőknél mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet
igazgatósága.

VISZKETEGET

rüh, sömör, ótvár, sebek és mindennemű
bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a

BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely
ára 3 kor. nagy tégely ára 5 kor. családj
tégely ára 9 korona. Hozzá: 16 szappan 5 kor.

KÉSZÍTI:
Gerő Sándor
gyógyszerész. Nagykőrös.

Nagyváradon kapható: Csillag gyógyszer-tár,
Irgalmasrend gyógyszer-tár Kain Eszter,
Németh Pál, Dr. Rácz és Vadász, Reisz Ist-
ván, Szent-Antal gyógyszer-tár, Csanda Endre
és Zsigmondovits Géza gyógyszer-tárában.

! ALKALMI VÁSÁR !

Selymek, kasmí-
rok, női fehérne-
műek, szőnyegek,
nagyválasztékban

KELENGYE

áruház Sz. László-
tér 5. sz., a volt
Krámer féle bolt-
helyiségben.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezetékszerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektro-
technikai cikkek és 1/2 Wattos
Wolfrem szálás Tungram-égők
állandóan raktáron.

Betűszedő tanulóknak
fiú és berakó tanuló-
knak leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Szent-László-nyomda részvénytársaság Nagyvárad.

ALABÁSTROM pipere szappan.

Legjobb és legfinomabb pipere
szappan főleg azon körülmény-
nek köszöni nagy közkedvelt-
ségét és jó hírnevét, hogy a
legtisztább és legjobb anyag-
ból készült s tartós és kel-
lemes illattal használatban külö-
nös enyheség és dus fehér
habja által tűnik ki, miért is
a bőr tisztátalanságát eltávo-
lítja s annak egyuttal szép
üde kinézést és bársonyszerű
simaságot kölcsönöz, éppen
ezért a legelőkelőbb körök-
ben is rendkívül elvan terjedve.

1 darab ára 7 korona.

Különféle igen finom
pipereszappanok:

Ibolya, gyöngyvirág, rózsá, orgeona, borax.

Nagy kerek angol szappanok.

Illatszerek kimérve és eredeti üvegekben.

!! KÖLNIVIZEK. !!

Parfüm Casetták karácsonyra és éjvra hől-
gyeknek legalkalmasabb és legszebb ajándék

kapható:

NÉMETH PÁL

„Arany-Kereszt“ gyógyszer-tárában Nagyvárad

Szent László-tér, városháza mellett.

Vidéki rendeléseket azonnal küldök!